

Sbírku VHÚ Praha obohatil unikátní stroj. Obrněný transportér, který byl nasazen při invazi do Československa v srpnu 1968

9.10.2025 - | Vojenský historický ústav Praha

Mezinárodní kontakty pracovníků Vojenského historického ústavu Praha a spolupráce s vojenskými historickými institucemi v zahraničí přináší občas nečekané objevy. Poslední příklad je čerstvý přírůstek do sbírek VHÚ Praha. Tím je obrněný transportér BTR-152K, který byl podle informací historiků moldavského vojenského muzea Muzeul armatei din Chișinău nasazen při okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy v roce 1968. Po dvouletém úsilí se jej podařilo získat darem do sbírek Vojenského historického ústavu Praha. Jde o první stroj okupačních sil, který se na naše území vrátil.

Vojenský historický ústav Praha v rámci své akviziční činnosti dlouhodobě usiluje o získávání předmětů, které mají vztah k české vojenské historii. Někdy se tak děje i v poněkud nečekaných souvislostech. V září 2023 proběhla ve Vojenském muzeu v Kišiněvě (Muzeul armatei din Chișinău) vernisáž výstavy *Atentát na Reinharda Heydricha – smrt architekta holokaustu*. Výstavu Vojenského historického ústavu Praha připravilo velvyslanectví České republiky v Kišiněvě ve spolupráci s Agenturou pro vědu a vojenskou historii (Agenția pentru Stiintă și Memorie Militară – ASMM).

Při přípravě výstavy se pracovníkům VHÚ Praha podařilo v kišiněvském muzeu objevit unikátní obrněný transportér, který se přímo účastnil jedné z tragických událostí naší nedávné historie. , říká o nové akvizici ředitel Vojenského historického ústavu Praha, brigádní generál Aleš Knížek.

Hned v roce 2023 začala náročná jednání s moldavskou stranou o možnosti získání tohoto unikátního stroje. Díky spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v Moldavsku, zejména bývalým velvyslancem Stanislavem Kázeckým, konzulem Štěpánem Gilarem a přidělcem obrany podplukovníkem Martinem Kaniou, se začala připravovat dohoda mezi ministerstvy obrany Moldavska a České republiky o darování obrněného transportéru. Dohodu podepsali v dubnu letošního roku ministr obrany Moldavska Anatolie Nosatîi a ministryně obrany České republiky Jana Černochová.

Transportér BTR-152 byl v Sovětském svazu vyvinut po druhé světové válce a do sériové výroby zaveden v roce 1950. Modernizovaná verze BTR-152K se vyráběla v letech 1959–1962. Transportér se rozšířil především do mnoha států Varšavské smlouvy, Afriky a Asie. V srpnu 1968 se tento transportér stal jedním z nechvalně známých symbolů okupace Československa.

Nemalým problémem bylo rovněž získání všech potřebných povolení, jak k vývozu transportéru, tak k vlastní přepravě. Ty úspěšně zajistila Správa vojenské dopravy vedená plukovníkem Josefem Tomšíčkem, za veškerou administrativu pak odpovídal Jan Horák. Přeprava se uskutečnila v půlce září letošního roku, téměř na den přesně po dvou letech od zahájení jednání o jeho získání. Po překonání více než 1600 km přes Rumunsko, Maďarsko a Slovensko se konečně ocitl ve Vojenském technickém muzeu v Lešanech u Týnce nad Sázavou.

Kurátor podsbírky automobilní a těžké bojové techniky plukovník Michal Burian k tomu dodává: Pravděpodobně se tak stane při Tankovém dni v roce 2026, který je plánován na poslední sobotu o prázdninách - 29. srpna 2026.

<https://www.vhu.cz/sbirku-vhu-praha-obohatil-unikatni-stroj-obrneny-transporter-ktery-byl-nasazen-pri-invazi-do-ceskoslovenska-v-srpnu-1968>